

วิธีดำเนินงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อจะหาความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษากับผลสำเร็จในการเรียนวิชานี้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดพระนคร เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงต่าง ๆ มาประกอบการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินงานเป็นลำดับขั้นดังนี้

1. เครื่องมือในการวิจัย ได้สร้างแบบสอบถาม 2 ชุด คือ

ก. แบบสอบถามครู เพื่อถามเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยม ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเป็น 2 แบบ คือแบบเลือกตอบ (Multiple choice) และแบบปลายเปิด (Open-end) โดยอาศัยแนวในการสร้างจากหนังสือ และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ประกอบด้วยข้อความส่วนตัวของครู กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดทำ ปัญหาและอุปสรรคที่ประสบ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อมาวิเคราะห์เป็นรายละเอียด

ข. แบบสอบถามนักเรียน ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นข้อความส่วนตัวของนักเรียน เช่น ชื่อ ชั้น เพศของผู้ตอบ ส่วนที่สองเป็นรายละเอียดของกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ซึ่งมี 6 ประเภทใหญ่ ๆ แบ่งเป็นข้อย่อยได้ 50 ข้อ โดยจัดเป็นอันลับให้นักเรียนเลือกตอบตามความมากน้อยที่นักเรียนได้เคยกระทำ โดยกำหนดไว้ว่าถ้าทำอยู่เสมอ ๆ หมายถึงทำเป็นประจำ สม่ำเสมอตลอดทุกภาคการศึกษาตลอดปี นาน ๆ ทำครั้ง หมายถึงทำปีละ 1 - 2 ครั้ง การคิดคะแนนกิจกรรม ได้กำหนดการให้คะแนนไว้ว่า ถ้าทำอยู่เสมอ ๆ ให้ 2 คะแนน นาน ๆ ทำครั้งให้ 1 คะแนน ไม่เคยทำเลยให้ 0 คะแนน ทั้งนี้เพื่อนำคะแนนจากการรวมกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษามาหาความสัมพันธ์กับผลการเรียนวิชานี้ของนักเรียน ถือคะแนนสอบไล่เฉพาะหมวดสังคมศึกษาในปีการศึกษา 2512 ของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม

ค. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จไปทดลองกับครูสอนสังคมศึกษา 5 คน และนักเรียนมัธยม 20 คน ในโรงเรียนเพชรบุรีวิทยาลัยลงกรณ เพื่อหาข้อบกพร่องและทำการแก้ไขก่อนจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามที่แท้จริง

2. วิธีเลือกตัวอย่างประชากร

ก. ได้กำหนดจำนวนโรงเรียนที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 8 โรงเรียน จากโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ ในจังหวัดพระนคร ได้แก่

1. โรงเรียนวัดราชาธิวาส
2. โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
3. โรงเรียนสตรีวิทยา
4. โรงเรียนศรีอยุธยา
5. โรงเรียนสัจยสงวนวิทยา
6. โรงเรียนนันทศึกษา
7. โรงเรียนชัชคิยานีวงศ์
8. โรงเรียนยาสูบอุปถัมภ์

ข. ประชากรที่ใช้ คือครูสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนที่สุ่มตัวอย่างนี้ทุกคน ซึ่งมีอยู่ 30 คน และสุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และปีที่ 3 ทุกห้องเรียนมาร้อยละ 10 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) คือจับสลากตามเลขที่ของนักเรียนที่มีอยู่ในบัญชีรายชื่อประจำชั้น ใต้นักเรียน 350 คน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ก. ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่เลือกไว้แล้ว พร้อมทั้งอธิบายวัตถุประสงค์ให้อาจารย์ใหญ่ทราบ แล้วกำหนดวันรับแบบสอบถามคืน แบบสอบถามที่ส่งให้ครู 30 ชุด ได้คืนมา 27 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.00 ส่วนแบบสอบถามนักเรียนส่งไป 350 ชุด ได้คืนมาครบ 350 ชุด แต่เป็นแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์เสีย 13 ชุด รวมแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ 337 ชุด คิดเป็นร้อยละ 94.94 ของจำนวนชุดตอบแบบสอบถาม

ข. คัดลอกคะแนนสอบปลายปีเฉพาะหมวดวิชาสังคมศึกษา ปีการศึกษา 2512 ของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามจาก ต. 2 ก. ของโรงเรียน ซึ่งคิดคะแนนสอบได้ไว้ 100 คะแนน คะแนนเก็บระหว่างปี 40 คะแนน รวมคะแนนของหมวดวิชานี้ 140 คะแนน ทั้งนี้ เพื่อนำมา เป็นคะแนนผลการเรียนวิชาสังคมศึกษา

4. วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลนี้จะแยกออกเป็น 2 ส่วน ส่วนหนึ่งเป็นการวิเคราะห์คำตอบของครูที่ตอบแบบสอบถามโดยคิดคำตอบเป็นร้อยละของจำนวนครูที่ตอบแบบสอบถาม โดยแยกตามประเภทของโรงเรียน นำเสนอในรูปของตาราง

ส่วนที่สอง ตรวจสอบคำตอบจากแบบสอบถามของนักเรียนเพื่อคิดคะแนนกิจกรรมเสริมหลักสูตร แล้วนำไปหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับผลการเรียนวิชาสังคมศึกษา ที่ได้จาก ต. 2 ก. ของโรงเรียน โดยใช้สูตร¹

$$r_{XY} = \frac{N \sum X' Y' f(X, Y) - \sum X' f(X) \sum Y' f(Y)}{\sqrt{[N \sum X'^2 f(X) - (\sum X' f(X))^2] [N \sum Y'^2 f(Y) - (\sum Y' f(Y))^2]}}$$

โดยแยกเป็นโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์ รวมทั้งทุกโรงเรียน และตามเพศของนักเรียน แล้วนำมาทดสอบความมีนัยสำคัญของค่า r_{XY} ที่ระดับ .05

¹ ประคอง กรรณสูต สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2508) หน้า 94